

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej
Dział Informacyjno-Bibliograficzny

Jerzy Giedroyc
(1906–2000)

Bielsko-Biała 2015

Prezentowane zestawienie bibliograficzne Jerzy Giedroyc (1906–2000) opracowane przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Zbiorów Regionalnych Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej poświęcone zostało Jerzemu Giedroycowi z okazji przypadającej w 2016 roku 110 rocznicy urodzin publicysty, polityka, twórcy i redaktora paryskiej „Kultury”.

Zestawienie bibliograficzne przygotowane zostało z myślą o bibliotekarzach, polonistach, uczniach szkół ponadgimnazjalnych, maturzystach, studentach, którzy informacje o życiu i twórczości pisarza, będą mogli wykorzystać do pogłębienia wiedzy o jego pisarstwie. Opracowanie ma formę podmiotowo-przedmiotową. Część podmiotowa zawiera pozycje z twórczości Jerzego Giedroycia, w części przedmiotowej umieszczono publikacje, artykuły odnoszące się do jego twórczości. Przy opracowaniu zestawienia korzystano ze słownika *Współcześni polscy pisarze i badacze literatury, Bibliografii Zawartości Czasopism, Przewodnika Bibliograficznego*.

Opracowanie powstało w oparciu o zbiory własne Książnicy Beskidzkiej.

Dorota Czyż

Jerzy Giedroyc (1906–2000)

Publicysta, polityk, twórca i redaktor paryskiej „Kultury”. Pracował jako referent prasowy i parlamentarny w Ministerstwie Rolnictwa (1929–1935), naczelnik wydziału prezydialnego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu (1935–1939), redaktor „Dnia Akademickiego” i dwutygodnika „Bunt Młodych” przekształconego w tygodnik „Polityka”. Po wybuchu II wojny światowej przedostał się do Rumunii. Był sekretarzem ambasadora polskiego w Rumunii R. Raczyńskiego (1939–1940), kierownikiem wydziału polskiego przy poselstwie chilijskim w Bukareszcie (1940), współpracownikiem poselstwa angielskiego zajmującego się sprawami polskimi w Rumunii (1941). Jako żołnierz Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich uczestniczył w kampanii libijskiej i w bitwie o Tobruk. Kierował Wydziałem Czasopism i Wydawnictw Wojskowych Biura Propagandy II Korpusu Polskiego (1941–1944), następnie Departamentem Europejskim Ministerstwa Informacji Rządu RP w Londynie (1945). W 1946 założył Instytut Literacki w Rzymie. Od 1947 wydawał „Kulturę”, której był redaktorem naczelnym. W październiku 1947 przeniósł wydawnictwo do Maisons Laffitte pod Paryżem i rozwinął rozległą działalność wydawniczą, współpracując z wybitnymi polskimi publicystami i pisarzami emigracyjnymi m.in. Józefem Czapskim, Jerzym Stempowskim, Czesławem Miłoszem, Witoldem Gombrowiczem, Gustawem Herlingiem-Grudzińskim. W 1953 zainicjował wydawanie serii Biblioteki Kultury oraz „Zeszytów Historycznych”. Współredagował pismo rosyjskich dysydentów „Kontynent” oraz ukraiński kwartalnik „Widnowa”. Współtworzył w 1982 Fundusz Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej. Laureat nagrody Polskiego Pen Clubu (1989), nagrody im. św. Brata Alberta (1993), nagrody Polityki (1995) oraz nagrody „Złotego Berła” Fundacji Kultury Polskiej (1999). Odznaczony został m.in. orderem Krzyżem Oficerskim Legii Honorowej (1996). Wyrażając swoje krytyczne stanowisko wobec stosunków panujących w Polsce po 1989, odmówił przyjęcia najwyższego polskiego odznaczenia Orderu Orła Białego. Zmarł we Francji.

Twórczość

- Autobiografia na cztery ręce*. Warszawa, Czytelnik 1994, 1999
Listy 1945–1963. Warszawa, Czytelnik 2000
Listy 1946–1961. Warszawa, Czytelnik 1997, 1999
Listy 1946–1969. Warszawa, Czytelnik 1998
Listy 1949–1956. Warszawa, Czytelnik 1999
Listy 1950–1969. Warszawa, Czytelnik 1993, 2006
Listy 1950–1987. Warszawa, Czytelnik 1995
Listy 1952–1998. Wrocław, Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum 2001

Opracowania dotyczące twórczości

- BERBERYUSZ Ewa: *Księżę z Maisons-Laffitte*. Warszawa, Rytm 2000
BERBERYUSZ Ewa: *Księżę z Maisons-Laffitte*. Warszawa, Marabut 1995
GROCHOWSKA Magdalena: *Jerzy Giedroyc : do Polski ze snu*. Warszawa, Świat Książki 2009
Jerzy Giedroyc - redaktor, polityk, człowiek. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ; [Warszawa], Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu 2001
KOWALCZYK Andrzej Stanisław: *Giedroyc i „Kultura”*. Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie 1999
W 4 oczy ze [...] rozmawiają dziennikarze „Faktów”. [B.m], [B.w.] 1998
WĘGRZECKI Kazimierz: *Czarne plamy historii*. Londyn, Verites 1990
ŻEBROWSKI Marek: *Jerzy Giedroyc : życie przed „Kulturą”*. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2012

Artykuły z czasopism

- AB: *Kronika życia Jerzego Giedroycia*. „Gazeta Wyborcza” 2000, nr 217, s. 14–15
ABE: *Dziwna pomyłka Jerzego Stempowskiego*. „Twórczość” 1998 nr 11, s. 134–135
ABRAMOW-NEWERLY Jarosław: *Z pamiętnika stołownika*. „Tygodnik Powszechny” 1996, nr 30, s. III
BERBERYUSZ Ewa: *Alfabet Giedroycia*. „Tygodnik Powszechny” 1994, nr 46, s. 1, 5
BERBERYUSZ Ewa: *Polak drugiego piętra*. „Tygodnik Powszechny” 1993, nr 27, s. 1, 5–7

- BERDYCHOWSKA Bogumiła: *Ukraiński krąg „Kultury”*. „Więź” 2004, nr 8/9, s. 104–114
- BIELECKI Czesław: *Jakiego Giedroycia Polacy potrzebują*. „Rzeczpospolita” 2005, nr 264, s. 7
- BIELECKI Czesław: *Wolność i twardość*. „Zeszyty Literackie” 1996, nr 4, s. 53–54
- BONIECKI Adam: *Ostatnie spotkanie w Maisons-Laffitte : pogrzeb Jerzego Giedroycia*. „Tygodnik Powszechny” 2000, nr 40, s. 3
- BONIECKI Adam: *Spotkania z „Kulturą”*. „Tygodnik Powszechny” 2013, nr 1, dod. „Kultura Paryska”, s. 6
- BONIECKI Adam: *W stulecie urodzin Jerzego Giedroycia : homilia*. „Zeszyty Literackie” 2006, nr 3, s. 92–93
- BURNATOWSKI Jan: *Wokół Kisielewskiego: Pankowski i Giedroyc*. „Twórczość” 2014, nr 9, s. 139–142
- BURNETKO Krzysztof: *Paryskiej „Kultury” numer pierwszy i ostatni : bez redaktora*. „Tygodnik Powszechny” 2000, nr 50, s. 12
- CHRUŚLIŃSKA Iza: *Pierwszeństwo wyciągniętej dłoni: „Kultura” i Ukraińcy*. „Gazeta Wyborcza” 2004, nr 97, s. 22–24
- CHRZANOWSKI Tadeusz : *Pochwała Xięcia na Laficie*. „Tygodnik Powszechny” 1996, nr 30, dod. s. III–IV
- CICHY Michał: *Xiążę redaktorów*. „Gazeta Wyborcza” 2000, nr 217, s. 10–12
- CZARNOTA Tomasz: *„To zawsze zostanie dla potomności”: archiwalia w kręgu myśli i prac Jerzego Giedroycia*. „Dzieje Najnowsze” 2010, nr 2, s. 239–243
- DANIŁOWICZ Robert: *W mieście Giedroycia*. „Rzeczpospolita” 2006, nr 146, s. A 13
- DREWNOWSKI Tadeusz: *Jakby z Conrada, jakby z Żeromskiego...: doktorat h.c. Uniwersytetu Warszawskiego dla Jerzego Giedroycia*. „Rzeczpospolita” 1998, nr 267, s. 15
- GAŁKOWSKI Adam: *Książę z Wielkiego Księstwa*. „Rzeczpospolita” 1997, nr 149, s. 13, 17
- GROCHOWSKA Magdalena: *Giedroyc zdjął mi garb: Leopold Unger i „Kultura” Giedroycia*. „Gazeta Wyborcza” 2011, nr 299, s. 42
- GROCHOWSKA Magdalena: *Ich wyspy Galapagos : co łączyło Czesława Miłosza z Jerzym Giedroyciem*. „Gazeta Wyborcza” 2012, nr 192, s. 24–25
- JONCA Karol: *Jerzego Giedroycia wizja Polski*. „Odra” 1998, nr 10, s. 21–24
- KARPIŃSKI Wojciech: *Jerzy Giedroyc, kustosz pamięci*. „Zeszyty Literackie” 2010, nr 3, s. 111–117
- KERSTEN Krystyna: *Enklawa wolnej myśli*. „Tygodnik Powszechny” 1996, nr 30, dod. s. I, IV
- KISIELEWSKI Stefan: *Korzenie dzisiejszości: korespondencja Stefana Kisielewskiego*. „Tygodnik Powszechny” 2011, nr 11, dod. „Stulecie Kisiela”, s. IV–V

KOPCZYŃSKI Krzysztof: *O Jerzym Giedroyciu*. „Więź” 1994, nr 9, s. 24–34
Korespondencja Jerzego Giedroycia i Melchiora Wańkowicza. „Odra” 2000, nr 10, s. 39–51

KORNAT Marek: *Między literaturą a polityką: korespondencja Jerzego Giedroycia z Czesławem Miłoszem*. „Zeszyty Historyczne” 2004, z. 150, s. 3–54

KORNAT Marek: *Spór Miłosza z Giedroyciem o rolę paryskiej „Kultury”*. „Gazeta Wyborcza” 2005, nr 188, s. 22–23

KOSSOWSKA Stefania: *Przyjaciele i znajomi: Jerzy Giedroyc, Józef Łobodowski i Zofia Kozarynowa*. „Rzeczpospolita” 1998, nr 161, s. 15

KOZŁOWSKI Krzysztof: *Gwiazda wytrwałości: w 5 rocznicę śmierci Jerzego Giedroycia*. „Tygodnik Powszechny” 2005, nr 38, s. 1, 13
„Kultura” w notatce służbowej porucznika Pudysza z 1961. „Zeszyty Historyczne” 2006, z. 158, s. 136–147

LEKTOR: *Przyjaźń i spór*. „Tygodnik Powszechny” 2011, nr 51, s. 30

LEKTOR: *W stronę Ukrainy*. „Tygodnik Powszechny” 2005, nr 9, s. 13

MANCEWICZ Stanisław: *Papier, litera, kolor, kreska*. „Tygodnik Powszechny” 2013, nr 1, dod. „Kultura Paryska”, s. 12–13

MASŁOŃ Krzysztof: *Kwiaty na grobie Atamana*. „Rzeczpospolita” 2005, nr 30, s. D 3

MASŁOŃ Krzysztof: *Obsecyjne niezależny*. „Rzeczpospolita” 2000, nr 217, s. D 3

MEMCHES Philip: *Prometeusz wśród trumien*. „Rzeczpospolita” 2011, nr 89, s. P6–P8

MIANOWICZ Tomasz: *Człowiek starej daty*. „Odra” 2001, nr 9, s. 145–146

MICHNIK Adam: *Jesteśmy waszymi dłużnikami*. „Gazeta Wyborcza” 1997, nr 238, s. 7

MORAWSKI Dominik: *Człowiek poszukujący*. „Rzeczpospolita” 2001, nr 222, s. D 6

NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan: *Pan Jerzy*. „Tygodnik Powszechny” 2000, nr 1, s. 20

POMIAN Krzysztof: *Giedroyc: sylwetka*. „Zeszyty Literackie” 1996, nr 4, s. 51–53

POMIAN Krzysztof: *Jerzy Giedroyc w historii Polski*. „Rzeczpospolita” 2000, nr 253, s. D 2

POMIAN Krzysztof: „Kultura” jako źródło życia. „Gazeta Wyborcza” 1999, nr 271, s. 10–13

POMIAN Krzysztof: *Redaktor – sposób istnienia*. „Tygodnik Powszechny” 1996, nr 30, s. II

POMIAN Krzysztof: *W kręgu Giedroycia*. „Twórczość” 2001, nr 9, s. 125–128

POMIANOWSKI Jerzy: *Człowiek z antypodó : Jerzy Giedroyc*. „Gazeta Wyborcza” 2001, nr 216, s. 16–18

- POMORSKI Jan: *Wyrzec się złudzeń, nie zrezygnować z marzeń: jakiej historiografii Polacy potrzebują? : w 40-lecie „Zeszytów Historycznych” Jerzego Giedroycia.* „Tygodnik Powszechny” 2003, nr 1, s. 8
- PROKOP Jan: *Jerzy Giedroyc – zrozumieć pobratymców.* „Dekada Literacka” 1993, nr 12/13, s. 8–9
- PTASIŃSKA-WÓJCIK Małgorzata: *Plejada Jerzego Giedroycia.* „Tygodnik Powszechny” 2013, nr 1, dod. „Kultura Paryska”, s. 4–5
- PTASIŃSKA-WÓJCIK Małgorzata: *Podręcznik na „łapów”.* „Zeszyty Historyczne” 2007, z. 160, s. 192–194
- PUZYNINA Janina: *Wspólnota ludzi mądrych : laudacja ku czci Jerzego Giedroycia.* „Tygodnik Powszechny” 1998, nr 48, s. 4
- RADZIWON Marek: *Planeta: Redaktor Giedroyc.* „Gazeta Wyborcza” 2005, nr 50, s. 15
- ROGATKO Bogdan: *Dom Kultury: początek i koniec?* „Dekada Literacka” 2000, nr 12, s. 6–7
- ROGATKO Bogdan: *Miłosz od innej strony: na marginesie korespondencji z Giedroyciem.* „Dekada Literacka” 2009, nr 4, s. 66–75
- ROMANOWSKI Andrzej: *Obywatel Pierwszej Rzeczypospolitej.* „Tygodnik Powszechny” 1996, nr 31, s. 8–9
- RUTKIEWICZ Ignacy: *Autoportret z Polską w tle.* „Odra” 1997, nr 12, s. 48–50
- SADOWSKI Jeremi: *Taktyk i strateg – niepodległościowe legendy Jana Nowaka-Jeziorańskiego i Jerzego Giedroycia.* „Odra” 2008, nr 11, s. 24–30
- SAWICKA Hanna: *Wizyta w domu „Kultury”.* „Więź” 2012, nr 7, s. 77–82
- SKALMOWSKI Wojciech: *„Drogi Panie...”.* „Tygodnik Powszechny” 1996, nr 30, s. II
- STABRO Stanisław: *Obraz Polski w korespondencji Andrzeja Sobkowskiego z Jerzym Giedroyciem 1946–1961.* „Ruch Literacki” 2002, z. 4/5, s. 425–439
- ŚMIEJA Florian: *Giedroyc też człowiek.* „Śląsk” 2003, nr 1, s. 56–57
- ŚWIDERKI Bronisław: *Cnota nieposłuszeństwa Jerzy Giedroyc w Sejmie...* „Tygodnik Powszechny” 2005, nr 38, s. 13
- TYRCHAN Mikołaj: *Przegląd publikacji o redaktorze „Kulturze” oraz Instytucie Literackim.* „Zeszyty Literackie” 2007, nr 2, s. 215–219
- UNGER Leopold: *Dwaj panowie z legendy: widziane z Brukseli.* „Tygodnik Powszechny” 2001, nr 40, s. 8–9
- UNGER Leopold: *Giedroyc – bez tabu, bez złudzeń.* „Gazeta Wyborcza” 2005, nr 253, s. 25
- UNGER Leopold: *Moje życie z Jerzym Giedroyciem.* „Gazeta Wyborcza” 2000, nr 229, s. 22–23
- URBANEK Mariusz: *Jerzy Giedroyc i autorka jego biografii.* „Odra” 2010, nr 5, s. 5–10
- WIATR Jerzy Józef: *Dwie rozmowy w Maisons-Laffitte.* „Wiadomości Kulturalne” 1997, nr 50, s. 1, 4

ŻEBROWSKI Marek: *Uparty czy konsekwentny*. „Rzeczpospolita” 2005, nr 264, s. 6

ŻYCIŃSKI Józef: *Giedroyc przeciw populistom*. „Gazeta Wyborcza” 2011, nr 65, s. 27

WYWIADY

GIEDROYC Jerzy: *Bo to jest rodzaj zakonu*. Rozm. przepr. Jacek Żakowski. „Gazeta Wyborcza” 2000, nr 239, s. 6–13

GIEDROYC Jerzy: *Dżuma i general : Gustaw Herling-Grudziński o rozstaniu z Jerzym Giedroyciem*. Rozm. przepr. Elżbieta Sawicka. „Rzeczpospolita” 1997, nr 98, s. 13

GIEDROYC Jerzy: *Grochem o ścianę*. Rozm. przepr. Dorota Dawid. „Wprost” 1998, nr 3, s. 86–87

GIEDROYC Jerzy: *Lafit i wyspy prywatności*. Rozm. przepr. Grzegorz Dobiecki. „Rzeczpospolita” 2003, nr 261, s. 6–7

GIEDROYC Jerzy: *Nie wyprowadzam się z Polski*. Rozm. przepr. Andrzej Garlicki. „Polityka” 1994, nr 48, s. 17

GIEDROYC Jerzy: *Redaktor musi być dyktatorem*. Rozm. przepr. Stanisław Bereś „Odra” 1999, nr 12, s. 38–51

GIEDROYC Jerzy: *Recepta na dobre pismo*. Rozm. przepr. Julita Karkowska. „Rzeczpospolita” 1999, nr 106, s. 15

GIEDROYC Jerzy: *Strategia pająka*. Rozm. przepr. Hanna Maria Giza. „Rzeczpospolita” 2001, nr 216, s. D1–D4

GULBINOWICZ Henryk: *Skrojony na dobrą miarę*. Rozm. przepr. Rafał Bubucki. „Rzeczpospolita” 2004, nr 261, s. A 10

HERTZ Zofia: *Soplicowo w Maisons-Laffitte*. Rozm. przepr. Stanisław Bereś. „Odra” 2000, nr 1, s. 26–39

KRAWCZYK Jacek: *Trwamy z woli redaktora*. Rozm. przepr. Tomasz Bohun. „Mówią Wieki” 2009, nr 8, s. 9–11

MENCWEL Andrzej: *Testament Giedroycia : idee „Kultury”*. Rozm. przepr. Iza Chruślińska. „Gazeta Wyborcza” 2004, nr 250, s. 26–27

